

Etatsraad, Stiftsskriver H. R. Hiort-Lorenzen.

Efter mere end en Menneskealders Arbejde i Genealogiens Tjeneste afgang Etatsraad H. R. Hiort-Lorenzen 14. Juni 1917 i Roskilde, ved Døden næsten 85 Aar gammel. Paa mange Omraader — som Embedsmand, Journalist og Politiker — vandt han et landskendt og anset Navn, ligesom han vil huskes som en fædrelandskærlig Mand, der aldrig glemte sine sønderjyske Landsmænd, hvis bitre Kaar nu under Verdenskrigen han utrættet søgte at lindre. Uden iøvrigt at komme ind paa den Afdødes offentlige Løbebane skal her kun siges nogle Ord om hans Virksomhed indenfor vort Fag.

I 1882 udgav han *Annuaire généalogique des maisons souveraines en Europe*, en fortræffelig lille Haandbog, der i de følgende fire Aar aarlig fremkom i stadig forbedrede og forøgede Udgaver. Senere — i 1895 og 1908 — fulgtes disse af *Livre d'or des souverains*, i hvilken han ligeledes med stor Nøjagtighed behandlede de fyrstelige Familiers Genealogi i nyere Tid. Disse paa Fransk skrevne Værker sikrede ham en Position blandt Udlandets Genealoger og medførte, at han ogsaa i en Aarrække udarbejdede Fyrsteslægternes Genealogier til Statskalenderen.

Her hjemme blev han først og fremmest kendt som Medredaktør af Danmarks Adels Aarbog lige fra dens Fremkomst i 1884.

Hans Andel i denne blev de aarlige Præsenstavler over den nulevende Adel. Med Omhyggelighed og Energi førte han Aar efter Aar Haandbogen à jour, Navn føjedes til Navn og Datum til Datum. Uden at sky nogen Ulejlighed korresponderede han med Adels Medlemmer i alle Verdens Lande. Det blev hans Fortjeneste, at den røde Bog stadig bragte et paalideligt og udtømmende Mandtal over det danske Aristokrati. Som Medudgiver af Patriciske Slægter ydede han atter et dygtigt Arbejde. Af genealogiske Skrifter offentliggjorde han desuden flere Stamtavler, over sin egen Slægt, Familierne Muus, Bruun o. a., de kendetegnedes af den samme Samlerflid. Paa én Maade er hans Repertorium over Legater og milde Stiftelser i Danmark, udarbejdet i Fællesskab med Frøken Ellen Rosendahl og Kammerjunker Salicath og udgivet i Aarene 1896—1904, vel nok det Værk, som længst vil bevare hans Navn. Som praktisk Haandbog med udmærkede Kildehenvisninger og som et udtømmeligt Fond for Personalhistorikeren vil Repertoriets hævde sin Plads i lange Tider.

I sine sidste Leveaar udsendte han et Par fortræffelige Smaaskrifter om kongelige Ligbegængelser i Roskilde Domkirke, ved hvis Historie hans Hjerter naturligtvis hang i særlig Grad. Endelig bør han nævnes som Medarbejder ved Salmonsens Leksikon; betegnende for hans Arbejdslyst ønskede han, da den ny Udgave forberedtes, stadig at være knyttet til dette Foretagende.

Den gamle, chevaleresque Etatsraad var Genealog af den ældre Skole, først og fremmest Samleren. Hans Embede og Ophold udenfor Hovedstaden levnede ham ikke mange Stunder til Arkivstudier. Genealogien var og blev dog den Hovedpassion, som udfyldte Tiden, naar det egentlige Dagværk var endt. Nede i det gamle Palæ i Roskilde samlede han, i skønne og stilfulde, fornemt tilbagetrukne Omgivelser, et saare værdifuldt og velholdt Bibliotek, som han op i sin høje Alderdom stadig forøgede med ungdommelig Iver. Med Stolthed hvilede hans livfulde Øjne paa de statelige Rækker af genealogiske Haandbøger i alle Sprog og i skinnende, gulforsirede Bind, der fyldte Reol efter Reol i den store Bogsal. Særlig omhyggeligt vaagede han over en omfattende Samling af dansk-norsk slægtshistorisk Litteratur, vistnok uden Sidestykke i Landets Privatbibliotheker; nænsomt tog han hver Sjældenhed i Haand. Selv de mindste Skrifter undgik ikke hans Opmærksomhed; som den ægte Samler søgte han, naar et udkom, straks at erhverve Nyheden. Var denne ikke til Købs, byttede han med en eller anden af sine egne Ting. Mangfoldige Personalhistorikere besøgte ham i den gamle Domkirkeby, altid vel modtagne og sikre paa, at hans Viden beredvilligt stod til Tjeneste.

Forlængst høstede han al Anerkendelse for sit genealogiske Virke. En Række udenlandske genealogisk-heraldiske Selskaber optog ham som Æres- eller korresponderende Medlem; siden 1906 havde han Sæde i Bestyrelsen for vort Samfund. Ikke mindst indenfor dette vil hans Minde blive bevaret med Taknemmelighed.

Poul Bredo Grandjean.

Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.

Ved **Paul Hennings.**

Som meddelt paa dette Sted (37. Aarg. 1916, S. 313) har det danske Justitsministerium i de sidste Aar paa en ganske anden Maade end tidligere haft sin Opmærksomhed henvendt paa Navnesagen, saa at denne vigtige, men hidtil forkludrede og forsømte Sag, der har saa stor Betydning, ikke alene for Personalhistorikere og Genealoger, er kommen ind i bedre og sundere Baner gennem Centralisation af Afgørelserne, idet det nu altid bliver Justitsministeriet, der efter nærmere Prøvelse resolverer i enhver Navnesag.

Justitsministeriet er imidlertid ikke bleven staaende ved denne Centralisation men har nu yderligere med meget betydelige Arbejds ofre tilvejebragt et Kartotek over alle Navne, der i Henhold til Navneloven af 22. April 1904 er beskyttede. Disse Navne er allerede optagne paa Fortegnelser, der med Mellemrum udgives af Justitsministeriet. — Efter Navnelovens § 2 kan Slægtsnavne navnlig være beskyttede:

- 1) fordi Navnet ved en inden 1. Juli 1905 indgiven Anmeldelse er forbeholdt af Vedkommende,
- 2) fordi Navnet er meddelt ved kongelig Bevilling eller ved Øvrighedsbevis efter 1. Juli 1905,
- 3) fordi Navnet har været baaret af Personer, der har gjort sig fortjent af Fædrelandet.

Gennem det nu udarbejdede Navnekartotek, der indeholder ca. 20,000 Kort over forskellige Navne, kan der søges Oplysning om hvem der har forbeholdt Navnet ved Anmeldelse eller saafremt det er givet ved kgl. Bevilling eller Øvrighedsbevis, naar og til hvem det er givet.

Hvor stor Værdi dette Kartotek har, naar det stadig holdes à jour og indeholder Oplysninger om, hvem der har antaget de forskellige Navne, behøver næppe at fremhæves. Kartoteket er udarbejdet til Justitsministeriets Brug ved Overvejelserne angaaende Navnebevillinger og som Følge deraf er dette Kartotek ikke offentlig tilgængeligt i almindelig Forstand, men en Henvendelse til Justitsministeriet om at erholde Tilladelse til at gennemse Kartoteket, vil næppe blive besvaret afslaaende.

Efter at Overretssagfører K. Bergwitz i Kristiania, hvis Navn vil være mange af Tidsskriftets Læsere bekendt, har overtaget Redaktionen af »Folkebladet» har hans personalhistoriske Interesser i høj Grad sat sit Præg paa Bladets Indhold. Saa godt som i hvert Nummer findes ved Siden af righoldigt Biografistof ogsaa Udsnit af Stam- og Anetavler. Jeg nævner fra den allerseneste Tid en Række Artikler om fremragende norske Slægter (Slægten Mohr, Advokat Annæus Schjødts Slægt, Statsminister Michelsens Slægt, Musikerslægten